Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunta
Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Kirjallinen vastine
13.11.2025

VN/13/2025-TEM-99
VN/13/2025-TEM

VASTINE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 146/2025 VP)

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen vastine liittyen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 146/2025 vp) annettuihin lausuntoihin. Hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavan kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023, jatkossa *kotoutumislaki*). Esityksen valmistelu on käynnistynyt viranomaisten esitysten pohjalta ja siinä esitetyt muutokset olisivat luonteeltaan pääosin teknisluontoisia sekä säädöshuollollisia. Muutosten tarkoituksena on selkeyttää ja sujuvoittaa viranomaisten toimintaa sekä tehdä lakiin eräitä muita teknisiä ja säädöshuollollisia korjauksia. Lakiehdotuksen esitetään tulevan voimaan 1.1.2026.

Lausunnon ovat antaneet oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Opetushallitus, KEHA-keskus, Suomen Kuntaliitto (jatkossa *Kuntaliitto*) ja Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy (jatkossa *Hyvil*). Lisäksi sivistysvaliokunta (SiVL 13/2025 vp) antoi asiassa lausunnon hallintovaliokunnalle. Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu sivistysvaliokunnan sekä muiden tahojen lausunnoissa esitetyistä huomioista seuraavaa.

Opetushallituksen rooli kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestauksessa

Sivistysvaliokunnan lausunnossa sekä useissa asiantuntijalausunnoissa kannatettiin Opetushallituksen kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestauksen roolin selkeyttämistä ja sen tuomista lain tasolle. Lausunnoissa muutos nähtiin tarkoituksenmukaisena, perusteltuna ja tarpeellisena.

Tiedonsaantioikeudet

Yleisesti

Useat lausunnonantajat näkivät tiedonsaantioikeuksiin esitetyt muutokset kannatettavina. Lausunnonantajien mukaan tiedonsaantioikeuksiin esitetyt muutokset sujuvoittaisivat ja tehostaisivat viranomaisten toimintaa sekä viranomaisten välistä yhteistyötä. Muutoksilla voitaisiin lausuntojen mukaan välttää viranomaisten päällekkäistä työtä sekä vähentää

viranomaisten hallinnollista kuormaa. Lisäksi Kuntaliitto totesi lausunnossaan, että tiedonvaihdon kehittäminen tukee myös asiakkaiden kotoutumista.

Kuntaliitto esitti kuitenkin lausunnossaan myös, että liian yksityiskohtaista sääntelyä on syytä välttää, jotta se ei rajoita toimintaa tai lisää hallinnollista työtä. Lisäksi Kuntaliitto totesi, että tiedonsaantioikeuksia rajattaessa on tärkeää varmistaa, että ne koskevat vain niitä tehtäviä, joista toimijat on laissa velvoitettu huolehtimaan. Kuntaliiton mukaan olisi myös erityisen tärkeää, että myös kunnilla olisi täysimääräiset mahdollisuudet hyödyntää järjestelmän tuottamia tietoja ja tilastoja palvelujen kehittämisen ja toiminnan tiedolla johtamisen tueksi. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että esityksessä ehdotetut muutokset on esitetty viranomaislähtöisesti ja niiden tavoitteena on helpottaa viranomaisten toimintaa. Tarkoituksena ei siten ole rajoittaa viranomaisten toimintaa taikka lisätä hallinnollista työtä. Esitetyt tiedonsaantioikeudet on lisäksi rajattu koskemaan laissa tarkoitettujen toimijoiden lakisääteisiä velvollisuuksia. Lisäksi jo voimassa olevan kotoutumislain 72 §:n muotoilun nojalla maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden tietoja saadaan käsitellä kotoutumislaissa tarkoitettujen palvelujen kehittämiseen sekä kotoutumislaissa tarkoitettujen tehtävien tiedolla johtamiseen.

Hyvilin mukaan hyvinvointialueen tulisi voida itse omaan arvioonsa ja riittävään tietoon ja tiedonsaantioikeuksiin perustuen ratkaista, onko sillä velvollisuus osallistua osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin tai kotoutumissuunnitelman laadintaan. Lisäksi Hyvil toi lausunnossaan esiin, että ehdotetun uuden 92 a §:n perusteella KEHA-keskuksen tehtäviensä hoitamiseksi saamat laajennetut tiedonsaantioikeudet eivät saa tuottaa ylimääräistä lisätyötä hyvinvointialueille vaadittujen tietojen toimittamiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että tällä esityksellä ei ole tarkoitus tehdä muutoksia kunnan ja hyvinvointialueen tehtäviin taikka muuttaa viranomaisvastuita kotoutumisen edistämisessä, sillä kyseessä on tekninen esitys. Kotoutumislain mukaan kunta on se taho, joka vastaa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista. Voimassa olevan lain mukaan hyvinvointialueen tulee osallistua palvelutarpeen arviointiin, jos maahanmuuttajan kotoutumisen edistäminen edellyttää kunnan ja hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien 12 §:ssä tarkoitettujen palvelujen yhteensovittamista. Tähän ei esitetä muutosta. On myös keskeistä huomioida, että KEHA-keskuksen uuden tiedonsaantioikeuden tarkoituksena on helpottaa KEHA-keskuksen lakisääteisten tehtävien hoitamista, eikä tiedonsaantioikeuksilla säädetä tehtävistä, vaan tiedonsiirrosta. Esitetyn muutoksen ei ole arvioitu aiheuttavan hyvinvointialueille tai muillekaan viranomaisille lisätyötä.

Tietojen käsittelyn oikeusperuste

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että osassa ehdotettavista tiedonsaantioikeussäännöksistä tehtävät, joiden hoitamiseksi tiedonsaantioikeutta ehdotetaan, eivät näyttäisi muodostavan riittävän selvää laillista velvoitetta niiden edellyttämän henkilötietojen käsittelyn suhteen. Oikeusministeriön näkemyksen mukaan näin näyttäisi olevan ainakin elinvoimakeskukselle 92 §:n 2 momentissa ja Työllisyyskehittämis- ja hallintokeskukselle 92 a §:ssä ehdotettujen tiedonsaantioikeuksien osalta, sillä niissä tiedonsaantioikeus perustuisi kotoutumislain 55 ja 56 §:ssä yleisellä tasolla säädettyihin tehtäviin. Lisäksi oikeusministeriö totesi lausunnossaan, että ainakin kotoutumislaissa tarkoitettujen tehtävien seurantaa tai tiedolla johtamista varten tapahtuva henkilö-

tietojen käsittely voisi perustua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (jatkossa *yleinen tietosuoja-asetus*) 6 artiklan 1 kohdan e alakohtaan (yleisen edun mukainen tehtävä tai julkisen vallan käyttäminen). Oikeusministeriön mukaan myöskään 72 §:ssä ehdotettavan kiintiöpakolaisia koskevan laajennuksen osalta esityksessä ei ole arvioitu käsittelyn oikeusperustetta.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä 55 ja 56 §:ssä ei ole kyse yleisellä tasolla säädetyistä tehtävistä. Kyseisissä pykälissä säädetään elinvoimakeskuksen ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen kotoutumislain mukaisista tehtävistä ja tehtävät on pykälissä yksilöity ylätasoista toteamusta tarkemmin. Työ- ja elinkeinoministeriö näin ollen katsoo, että 55 ja 56 §:ssä säädetyt tehtävät muodostavat selvän laillisen velvoitteen 92 §:n 2 momentissa ja 92 a §:ssä säädettyjen tiedonsaantioikeuksien ja henkilötietojen käsittelyn suhteen.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että oikeusministeriön lausunnossa esitetyn mukaisesti elinvoimakeskukselle ehdotetun tiedonsaantioikeuden (92 §:n 2 momentti) sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle ehdotetun tiedonsaantioikeuden (92 a §) käsittelyn oikeusperuste tulisi yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisten rekisterinpitäjän lakisääteisten tehtävien lisäksi olla 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaiset yleisen edun mukaiset tehtävät tai julkisen vallan käyttäminen. Samat käsittelyperusteet koskisivat työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä myös kotoutumislain 72 §:ään ehdotettua kiintiöpakolaisia koskevaa laajennusta.

Käyttöoikeudet ja niiden rajaaminen

Hyvilin näkemyksen mukaan KEHA-keskuksen tulisi kunnan sijaan myöntää hyvinvointialueille käyttöoikeudet kotoutumisen valtakunnalliseen tietojärjestelmäpalveluun. Tämä olisi Hyvilin mukaan julkisen hallinnon tehokkuuden näkökulmasta resurssiviisas ratkaisu. Lisäksi Hyvil totesi lausunnossaan, että laajennettujen tietojärjestelmäpalvelujen käyttöoikeuksien ja 86 §:n mukaisten viranomaisten tiedonvaihto-oikeuksien suhtautuminen toisiinsa jää avoimeksi. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että jo kotoutumislain kokonaisuudistuksen (HE 208/2022 vp) valmistelun yhteydessä on harkittu sitä vaihtoehtoa, että KEHA-keskus myöntäisi hyvinvointialueille käyttöoikeudet kotoutumisen valtakunnalliseen tietojärjestelmäpalveluun. Kokonaisuudistuksen valmistelussa kuitenkin todettiin, että tämän toteuttaminen vaatisi nykyistä enemmän resursseja käyttöoikeuksien myöntämiseen. Tällä esityksellä ei myöskään ole tarkoitus esittää viranomaisille uusia tehtäviä eikä toteuttaa muita kuin teknisluonteisia muutoksia. Näin ollen tällä esityksellä ei ole tarkoituksenmukaista tehdä muutoksia käyttöoikeuksia myöntäviin tahoihin. Esityksellä ei myöskään tehdä muutoksia kotoutumislain 86 §:n 2 momentin nykyisiin muotoiluihin. Käyttöoikeuksia käsittelevään pykälään tehtävällä muutoksella on tarkoitus mahdollistaa asiakastietojärjestelmän kattavampi hyödyntäminen kotoutumislaissa säädettyjen nykyisten tehtävien hoitamisessa, ei säätää uusista tehtävistä.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota esityksessä hyvinvointialueen palveluksessa oleville henkilöille ehdotettavan käyttöoikeuden väljyyteen. Oikeusministeriö on lausunnossaan katsonut, että säännöstä tulisi täsmentää rajaamalla tehtäviä, joiden hoitamista varten käyttöoikeus voitaisiin myöntää. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä

käyttöoikeuksien myöntämistä koskevan pykälän osalta ei ole tarkoituksenmukaista yksityiskohtaisemmin rajata niitä tehtäviä, joiden hoitamista varten hyvinvointialueelle voitaisiin myöntää käyttöoikeus kotoutumisen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään. Ehdotetussa 80 §:ssä tehdään jo rajaus kotoutumislaissa säädettyihin tehtäviin. Hyvinvointialueen on näin ollen joka tapauksessa mahdollista saada käyttöoikeus asiakastietojärjestelmään vain sellaisten tehtävien osalta, joista säädetään kotoutumislaissa. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä käyttöoikeussääntely ei siis jää liian väljäksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa lisäksi kiinnittää huomiota siihen, että kotoutumislaissa on asianmukaisesti huomioitu asiakastietojärjestelmän käyttöoikeuksien väärinkäyttötilanteet sekä käyttöoikeuksien muuttaminen ja poistaminen muun muassa väärinkäytösten vuoksi. Asiakastietojärjestelmä on käyttöturvallinen ja asiakastietojärjestelmän käyttö perustuu kotoutumislakiin, eikä esimerkiksi käyttöoikeuden saanut hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö pääse käyttämään järjestelmää täysin vapaasti. Huomiota on kiinnitettävä myös siihen, että esimerkiksi Kuntaliiton lausunnossa on todettu, että liian yksityiskohtaista sääntelyä tulisi välttää.

Tiedonsaantioikeuksien täsmällisyys ja tarkkarajaisuus

Oikeusministeriö on lausunnossaan ehdotetun 83 §:n 2 momentin osalta todennut, että muutettavaksi ehdotettavan momentin sanamuodon perusteella elinvoimakeskuksille ehdotettaisiin laajempaa tiedonsaantioikeutta kuin mitä perustelujen nojalla vaikuttaisi olevan tarpeen. Säännöskohtaisissa perusteluissa ehdotettua säännöstä on arvioitu yksinomaan 2 §:n 4 momentissa tarkoitettujen perheenjäsenten 43 §:ssä säädetyn kuntaan ohjaamisen kannalta ja elinvoimakeskusten tiedonsaantioikeutena kunnilta ja hyvinvointialueilta. Lisäksi oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, että 83 §:n 2 momenttiin elinvoimakeskuksille ehdotettu tiedonsaantioikeus vaikuttaisi olevan myös päällekkäinen pykälän 1 momentissa säädetyn Maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskuksen tiedonluovutusvelvollisuuden kanssa. Oikeusministeriö totesi lausunnossaan, että olisi selkeämpää säätää elinvoimakeskusten tiedonsaantioikeudesta erikseen rajoittuen esityksen perusteluissa mainittuihin tarkoituksiin ja henkilöryhmiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että 83 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen tarkoituksena on ollut mahdollistaa elinvoimakeskusten välinen tiedonvaihto johtuen valtion aluehallinnon uudistuksella tehtävästä elinvoimakeskusten uudesta organisoimisesta, jonka myötä esimerkiksi alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden lasten edustajatoiminnan ja perheryhmäkotien ohjauksen ja valvonnan tehtäviä sekä korvauspäätösten tekeminen keskitetään jatkossa kolmeen elinvoimakeskukseen. Koska kyseisiä tehtäviä hoidetaan jatkossa keskitetysti kolmessa elinvoimakeskuksessa eikä kaikilla alueilla kuten nykyisin, tulee elinvoimakeskuksilla olemaan tiedonsaantitarpeita toisiltaan.

Lisäksi 83 §:n 2 momenttiin ehdotetulla muutoksella on haluttu mahdollistaa se, että elinvoimakeskus saisi kotoutumislain 43 §:ssä tarkoitettuun kuntaan ohjaamisen tehtävään liittyvät välttämättömät tiedot kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitetuista henkilöistä suoraan lain nojalla maksutta ja salassapitosäännösten estämättä. Perusteluissa kuvatun mukaisesti tiedonsaantioikeuden tarve koskee kunnilta, hyvinvointialueilta, Maahanmuuttovirastolta sekä vastaanotto- ja järjestelykeskuksilta saatavia tietoja. Elinvoimakeskus tarvitsee tehtävän hoitaakseen

tietoja muun muassa henkilön oleskeluluvan perusteesta ja sen myöntämisen ajankohdasta. Nämä tiedot elinvoimakeskus saa Maahanmuuttovirastolta ja vastaanottokeskukselta. Kunnalta ja hyvinvointialueelta elinvoimakeskus tarvitsisi kuntaan ohjaamisen tehtävään liittyen oikeuden saada tietoja erityisesti perheenyhdistämistä koskevissa tilanteissa. Ehdotetun 83 §:n 2 momentin perusteluissa kuvatun mukaisesti elinvoimakeskus voi ohjata kuntaan myös 2 §:n 4 momentissa tarkoitetun henkilön eli esimerkiksi alaikäisenä ilman huoltajaa Suomeen saapuneen lapsen tai nuoren alaikäisen sisaruksen. Perheenyhdistämistä koskevissa tilanteissa elinvoimakeskus saa tiedon kyseisistä henkilöistä kunnalta ja hyvinvointialueelta.

Ehdotetun 83 §:n 2 momentin perusteluissa on siis edellä mainituista syistä johtuen haluttu korostaa erityisesti kotoutumislain 2 §:n 4 momentissa tarkoitettuja perheenjäseniä ja heitä koskevia tietoja sekä kunnilta ja hyvinvointialue. Tarkoituksena ei kuitenkaan ole ollut rajata tiedonsaantioikeutta koskemaan ainoastaan kunnilta ja hyvinvointialueilta saatavia näitä henkilöitä koskevia tietoja, mikä on myös luettavissa ehdotetun momentin sanamuodosta. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa 83 §:n osalta, että sen 1 ja 2 momentti ja niiden sääntely eivät ole päällekkäisiä. Lain 83 §:n 1 momentissa on kyse nimenomaisesti niistä henkilöistä, joiden kuntaan ohjaamista Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskus esittää ja heitä koskevista tiedoista. Mainitun pykälän 2 momentissa kyse on taas sellaisista henkilöistä, joiden osalta Maahanmuuttovirasto tai vastaanottokeskus ei tee esitystä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi muutettavaksi ehdotetun 83 §:n perusteluissa kuvatut kotoutumislain 2 §:n 4 momentissa tarkoitetut henkilöt, kuten edellä on todettu. Näidenkin henkilöiden osalta elinvoimakeskuksella tulisi olla tiedonsaantioikeus kotoutumislain 43 §:ssä tarkoitetun kuntaan ohjaamisen tehtävän sujuvan hoitamisen mahdollistamiseksi.

Oikeusministeriön mukaan sovellettavaan sääntelyyn liittyviä tulkintaongelmia voi liittyä myös esityksessä ehdotettavaan kotoutumislain 92 §:n 2 momenttiin elinvoimakeskuksen muusta tiedonsaantioikeudesta, sillä ehdotettava säännös vaikuttaa osin päällekkäiseltä 83 §:n 2 momenttiin ehdotettavan tiedonsaantioikeuden kanssa. Lisäksi oikeusministeriön näkemyksen mukaan kotoutumislain 55 §:ssä säädetään yleisellä tasolla elinvoimakeskuksen kotoutumislain mukaisista tehtävistä. Tulkinnanvaraisuutta lisää oikeusministeriön mukaan se, että ehdotettava tiedonsaantioikeus on sidottu maahanmuuttajaa tai ulkomaalaislain (301/2004) 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä Suomeen otettavaa henkilöä koskeviin tietoihin, kun 55 ja 83 §:ssä on viitattu 2 §:n sääntelyyn lain soveltamisalasta. Oikeusministeriön mukaan esityksen perusteluista ei käy ilmi, onko valmistelussa arvioitu, onko muuta kotoutumislain sääntelyä tarpeen täydentää pakolaiskiintiössä Suomeen otettavan henkilön osalta, tai johtaako uuden määritelmän käyttäminen mahdollisesti vastakohtaispäätelmiin voimassa olevan sääntelyn soveltamisesta. Oikeusministeriö on edelleen lausunnossaan katsonut, että tulisi arvioida, olisiko elinvoimakeskusten tiedonsaantioikeuksista mahdollista säätää täsmällisemmin esimerkiksi alaikäisiä tai korvauksien käsittelyä koskevien tiedonsaantioikeussäännösten yhteydessä sitoen ne varsinaisiin tehtäviä koskeviin säännöksiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että 92 §:n 2 momenttiin ehdotetusta elinvoimakeskusten tiedonsaantioikeudesta ei ole tarkoituksenmukaista säätää alaikäisiä tai korvauksien käsittelyä koskevien tiedonsaantioikeussäännösten yhteydessä, sillä tiedonsaantitarpeet liittyvät paitsi näihin mainittuihin valtion aluehallinnon uudistuksen myötä keskitettäviin

tehtäviin, myös sellaisiin tehtäviin, joita hoidetaan kaikissa elinvoimakeskuksissa. Kotoutumislain 55 §:n osalta työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä 55 §:ssä ei ole kyse yleisellä tasolla säädetyistä tehtävistä, kuten edellä on jo mainittukin. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotetussa 92 §:n 2 momentissa on viitattu ulkomaalaislain 90 §:ään, sillä tarkoituksena on ollut viitata nimenomaisesti pakolaiskiintiössä Suomeen otettaviin henkilöihin. Kyseiset henkilöt tulevat kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 momentin henkilöpiiriin Suomeen tultuaan. Elinvoimakeskuksen on lakisääteisten tehtäviensä vuoksi käsiteltävä kiintiöpakolaisen tietoja jo ennen tämän maahan saapumista, joten ehdotetun 92 §:n 2 momentin tiedonsaantioikeuden osalta tietojen käsittely on mahdollistettava jo ennen, kuin kiintiöpakolainen on saapunut maahan. Tämän vuoksi viittaus ulkomaalaislain 90 §:ään on ehdotetussa 92 §:n 2 momentissa tarpeen ja tarkoituksenmukaisempaa, kuin viittaus 2 §:n sääntelyyn lain soveltamisalasta.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä muualle kotoutumislakiin ei ole tarpeen tehdä muutoksia ulkomaalaislain 90 §:ää koskevan viittauksen myötä eikä viittaus johda myöskään vastakohtaispäätelmiin lain soveltamisalasta, sillä ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetut pakolaiskiintiössä Suomeen otettavat henkilöt sisältyvät kotoutumislain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin (henkilö, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa).

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa oikeusministeriön lausunnossa esille tuodun 92 §:n 2 momentin ja 83 §:n 2 momentin päällekkäisyyden osalta, että 92 §:n 2 momenttia voisi olla perusteltua täsmentää niin, ettei 92 §:n 2 momentissa ehdotettu tiedonsaantioikeus elinvoimakeskukselle olisi päällekkäinen 83 §:n 2 momentissa ehdotetun tiedonsaantioikeuden kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää näin ollen oikeusministeriön lausunnon perusteella valiokunnan harkittavaksi, että ehdotettua 92 §:n 2 momenttia täsmennettäisiin esimerkiksi seuraavasti:

92 §

Elinvoimakeskuksen muu tiedonsaantioikeus

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Elinvoimakeskuksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 55 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot maahanmuuttajasta tai ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä Suomeen otettavasta henkilöstä toiselta elinvoimakeskukselta sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselta, pois lukien kuitenkin 42-44 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot, joiden osalta elinvoimakeskuksen tiedonsaantioikeudesta säädetään 83 §:n 2 momentissa.

Oikeusministeriö on esittänyt vastaavat huomiot käyttötarkoitusten väljyydestä ja säännöksen soveltamisalan tulkinnanvaraisuudesta myös kotoutumislain 92 a §:ään ehdotettavan Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tiedonsaantioikeuden osalta. Oikeusministeriön mukaan myös ehdotettavan säännöksen ja sen perusteluiden välissä näyttäisi olevan epätarkkuutta, sillä oikeusministeriön näkemyksestä säännöskohtaisissa perusteluissa esitetty henkilöjoukko poikkeaa säännöksessä viitatuista ja perusteluissa esitetty kuvaus keskuksen kotoutumislain mu-

kaisista tehtävistä vaikuttaisi poikkeavan lain 56 §:ssä säädetystä. Lisäksi oikeusministeriön näkemyksestä säätämisjärjestysperusteluissa esitetty rajaus toimeentulotukea tai kotihoidon tukea koskeviin tietoihin ei käy ilmi ehdotetun 92 a §:n sanamuodosta. Oikeusministeriö esitti lausunnossaan, että perusteluissa esitetty rajaus tulisi kirjata näkyviin myös pykälän sanamuotoon. Lisäksi oikeusministeriön mukaan lain soveltajan kannalta olisi ollut perusteltua kirjoittaa esityksen perusteluissa auki, mihin kotoutumislain säännöksiin Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus käsitellä toimeentulotukea tai kotihoidon tukea koskevia tietoja kotoutumisen edistämisen seurantaa ja arviointia varten perustuisi.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että 92 a §:n perusteluissa esitetty henkilöjoukko ei poikkea säännöksessä viitatuista. Säännöksessä mainitaan maahanmuuttaja sekä ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä Suomeen otettava henkilö. Säännöksen perusteluissa viitataan maahanmuuttajaan, kotoutuja-asiakkaaseen sekä kiintiöpakolaiseen. Kotoutumislain 5 §:n 4 kohdan mukaan maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti. Kotoutumislain 5 §:n 5 kohdan mukaan kotoutuja-asiakas on maahanmuuttaja, jolla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma. Ehdotetussa 92 a §:ssä mainittu maahanmuuttaja viittaa näin ollen myös kotoutuja-asiakkaaseen. Kiintiöpakolainen taas sisältyy ehdotetussa 92 a §:n tarkoitettuun ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä Suomeen otettavaan henkilöön.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että 92 a §:n perusteluissa esitetty kuvaus Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen kotoutumislain mukaisista tehtävistä ei poikkea 56 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Säännöskohtaisissa perusteluissa tehtävistä on mainittu seuraavaa: ”*Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksella on kuitenkin säädetty lain 56 §:ssä muitakin tehtäviä, erityisesti kotoutumisen edistämisen tuloksellisuuden ja toimivuuden seuraaminen ja arvioiminen sekä sitä koskevan tiedon tuottaminen ja asiakastietojärjestelmän rekisterinpitäjyys. - - Tiedonsaantioikeus koskee muun muassa tietoja, jotka ovat välttämättömiä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselle tässä laissa säädettyjen kotoutumista edistävien palveluiden toimeenpanoon, seurantaan ja arviointiin sekä tietojärjestelmän rekisterinpitoon liittyvien tehtävien hoitamiseksi, ml. esimerkiksi kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestauksen ja kuntaan ohjaamisen osalta.*”

Kotoutumislain 56 §:ssä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtäviksi on säädetty kotoutumisen edistämisen tuloksellisuuden ja toimivuuden seuraaminen ja arvioiminen sekä sitä koskevan tiedon tuottaminen, kotoutumisen edistämisen valtakunnallinen osaamisen ja palveluiden kehittämisen ja palveluiden yhteensovittamisen tukeminen, kotoutumislain toimeenpanoon liittyvä oikeudellinen neuvonta sekä muu kuntien ja muiden kotoutumisen edistämisen toimijoiden tukeminen kotoutumisen ja asettautumisen edistämisessä valtakunnallisella tasolla, kotoutumislaissa säädettyjen korvaushakemusten käsittelyyn ja maksamiseen liittyvien tehtävien hoitaminen sekä kotoutumislaissa säädettyjen tietojärjestelmän rekisterinpitoon liittyvien tehtävien hoitaminen. Säännöksen perusteluissa on siis viitattu erityisesti kotoutumisen edistämisen tuloksellisuuden ja toimivuuden seuraamisen ja arvioimisen sekä sitä koskevan tiedon tuottamisen ja asiakastietojärjestelmän rekisterinpitäjyyden tehtäviin. Perusteluissa ei ole kuitenkaan rajattu tiedonsaantioikeutta

koskemaan ainoastaan näitä tehtäviä koskevia tietoja, vaan tarkoituksena on ollut, että Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen ehdotettu 92 a §:n mukainen tiedonsaantioikeus koskisi myös muita 56 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä, siltä osin, kun tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien hoitamiseksi. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen oikeus käsitellä muun muassa toimeentulotukea tai kotihoidon tukea koskevia tietoja kotoutumisen edistämisen seurantaa ja arviointia varten perustuisi nimenomaan kotoutumislain 56 §:n säännöksiin perustuvien tehtävien hoitamiseen.

Toimeentulotukea tai kotihoidon tukea käsitteleviä tietoja koskevan rajauksen osalta työ- ja elinkeinoministeriö kuitenkin esittää oikeusministeriön lausunnon perusteella, että ehdotettua 92 a §:ää täsmennettäisiin esimerkiksi seuraavasti:

92 a §

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksen muu tiedonsaantioikeus

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 56 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot maahanmuuttajasta tai ulkomaalaislain 90 §:ssä tarkoitetussa pakolaiskiintiössä Suomeen otettavasta henkilöstä kunnalta, työvoimaviranomaiselta, hyvinvointialueelta, Digi- ja väestötietovirastolta, elinvoimakeskukselta, ~~Kansaneläkelaitokselta,~~ Opetushallitukselta, Maahanmuuttovirastolta, vastaanottokeskukselta, 35 §:ssä tarkoitetulta edustajalta sekä tässä laissa tarkoitetulta palveluntuottajalta.

Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksella on oikeus saada Kansaneläkelaitokselta maksutta ja salassapitosäännösten estämättä 56 §:ssä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot maahanmuuttajasta, joka saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa tarkoitettua lapsen kotihoidon tukea tai muuten kuin tilapäisesti toimeentulotuesta annetussa laissa tarkoitettua toimeentulotukea.

Kielitaidon päättötestausta koskevat tiedonsaantioikeudet

Oikeusministeriö katsoi lausunnossaan, että perustelujen nojalla jää epäselväksi, mihin järjestelmään Opetushallitukselta saatavat tiedot kielitaidon päättötestauksesta on tarkoitus tallentaa, mihin sääntelyyn tämä perustuisi ja mihin tiedonsaantioikeuden on tarkoitettu kohdistuvan esityksessä muutettavaksi ehdotetuissa 86 §:n 4 momentissa ja 94 §:ssä. Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan lisäksi huomiota siihen, että voimassa olevan 73 ja 76 §:n nojalla kunnan on tallennettava 22 §:ssä tarkoitetun suunnitelman tarkistuksen yhteydessä muun muassa tiedot kielitaidon päättötestauksesta kotoutumisen valtakunnalliseen tietovarantoon. Oikeusministeriö kiinnitti huomiota myös siihen, että muutettavaksi ehdotettavan 86 §:n 4 momentissa tiedonsaantioikeus on sidottu kotoutumislain 22 §:ssä tarkoitetun kotoutumissuunnitelman tarkistamiseen, mutta säännöskohtaisissa perusteluissa tiedonsaantioikeus ulotettaisiin myös seurannan ja tiedolla johtamisen tarpeisiin. Lisäksi säätä-

misjärjestysperusteluissa tiedonsaantioikeus on ulotettu vastoin ehdotetun säännöksen sanamuotoa koskemaan myös kotoutumislain 20 §:ssä säädettyä kotoutumissuunnitelman laatimista. Oikeusministeriön mukaan tiedonsaantioikeuden säätämisen tarkoitusten tulee käydä ilmi säännöksen sanamuodosta.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ehdotettu 86 §:n 4 momentin tiedonsaantioikeus koskee kuntaa, hyvinvointialuetta ja työvoimaviranomasta sekä kohdistuu tietoihin, jotka ovat välttämättömiä 22 §:ssä tarkoitetun kotoutumissuunnitelman tarkistamiseksi. Ehdotettu 94 §:n tiedonsaantioikeus taas koskee palveluntuottajan tiedonsaantioikeutta ja kohdistuu tietoihin, jotka ovat tarpeellisia palveluntuottajalle kotoutumista edistävien palvelujen tuottamiseen liittyvän tehtävän hoitamiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa kiinnittää huomiota siihen, että suurin osa kotoutumislaissa tarkoitetuista maahanmuuttajista, joille on laadittu kotoutumissuunnitelma (ts. kotoutuja-asiakkaista), on työnhakijoita, joihin sovelletaan kotoutumislain lisäksi myös työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023). Kotoutuja-asiakas voi näin ollen olla samaan aikaan sekä kotoutumislaissa tarkoitettu henkilö että työvoimapalvelujen järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettu työvoimapalvelujen asiakas.

Kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestausta koskevia tietoja säilytetään siis pääasiallisesti työvoimapalvelujen valtakunnallisessa tietojärjestelmässä, koska enemmistö kotoutuja-asiakkaista on työvoimapalvelujen piirissä. Kielitaidon päättötestausta koskevien tietojen tallentaminen työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietojärjestelmään myös perustuu siihen, että maahanmuuttaja on työnhakija eli työvoimapalvelujen asiakas. Tietojen tallentamisesta työvoimapalvelujen valtakunnalliseen tietovarantoon säädetään työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain 121 §:ssä. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa kuitenkin myös, kuten oikeusministeriön lausunnossakin on todettu, että kunta tallentaa voimassa olevan kotoutumislain 73 ja 76 §:n nojalla kotoutumissuunnitelman tarkistamisen yhteydessä muun muassa tiedot kielitaidon päättötestauksesta kotoutumisen valtakunnalliseen tietovarantoon. Kuten todettua, kunnalla on kyseisiin tietoihin liittyvä tiedonsaantioikeus ehdotetun 86 §:n 4 momentin nojalla. Kielitaidon päättötestausta koskevat tiedot tallennetaan näin ollen myös kotoutumisen valtakunnalliseen tietovarantoon kotoutumissuunnitelman tarkistamisen yhteydessä.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että oikeusministeriön lausunnossaan esittämän huomion mukaisesti 86 §:n 4 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa on todettu, että työvoimaviranomaisella, kunnalla ja Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksella voi olla tarpeen saada kielitaidon päättötestauksen tuloksista tietoa myös seurantaan ja tiedolla johtamiseen liittyen. Perusteluissa on kuitenkin viitattu tämän osalta ehdotettuun 92 a §:ään. Tarkoitus ei siten ole ollut, että tietoja saataisiin 86 §:n 4 momentin perusteella näihin tarkoituksiin. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että esityksen säätämisjärjestysperusteluissa on 86 §:n 4 momentin osalta viitattu tietoihin, joita voidaan pitää välttämättöminä kotoutumissuunnitelman laatimisessa sekä sen päivittämisessä. Tarkoituksena ei ole ollut säätämisjärjestysperusteluissa laajentaa lainkohdan sanamuotoa. Ilmaisua on käytetty sen vuoksi, että lähtökohtaisesti samoja tietoja voidaan pitää välttämättöminä sekä kotoutumissuunnitelman laatimisessa että kotoutumissuunnitelman tarkistamisessa. Ehdotetun 86 §:n 4 momentin mukaisen tiedonsaantioikeuden on kuitenkin tarkoitus

koskea nimenomaisesti niitä tietoja, jotka ovat välttämättömiä 22 §:ssä tarkoitetun kotoutumissuunnitelman tarkistamiseksi.

KEHA-keskus toi lausunnossaan esille aiemmin hallituksen esitysluonnokseen antamansa lausunnon. Kyseisessä lausunnossaan KEHA-keskus on pyytänyt, että esitetty muutos kotoutumislain 94 §:n tiedonsaantioikeuteen koskisi myös muita päättötestaukseen osallistuvia maahanmuuttajia kuin kotoutuja-asiakkaita. KEHA-keskus on lisäksi todennut, että muutos ei kuitenkaan saisi tarkoittaa, että palveluntuottajalle voitaisiin antaa sellaisten henkilöiden tietoja, jotka eivät osallistu päättötestaukseen tai muuhun kotoutumislain mukaiseen palveluntuottajan tarjoamaan palveluun. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että KEHA-keskuksen lausunto on huomioitu hallituksen esityksessä ja ehdotettu 94 §:n tiedonsaantioikeus koskisi kotoutuja-asiakkaiden lisäksi myös muita päättötestaukseen osallistuvia maahanmuuttajia. Valmistelussa tehty lisäys ei kuitenkaan laajenna palveluntuottajan tiedonsaantioikeutta koskemaan sellaisia henkilöitä, jotka eivät osallistu päättötestaukseen tai muuhun palveluntuottajan tarjoamaan palveluun.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan huomiota tarpeeseen täsmentää kotoutumislain 5 §:n 4 ja 5 kohdassa määriteltyjen maahanmuuttajan ja kotoutuja-asiakkaan käsitteiden käyttöä esityksessä ehdotettavassa 92 b §:ssä ja 94 §:ssä huomioiden käsitteiden sisältö. Lisäksi oikeusministeriön mukaan kielitaidon päättötestauksen tulos ja mahdollisesti muut kielitaidon päättötestauksen osalta tarvittavat tiedot tulisi lisätä suoraan 94 §:n tietosisältöön.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kotoutuja-asiakkaat ovat 5 §:n 5 kohdan määritelmän mukaisesti 4 kohdassa määriteltyjä maahanmuuttajia, joilla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma. Ehdotetussa 92 b §:ssä viitataan maahanmuuttajiin, mikä siis kattaa sekä 5 §:n 4 kohdassa määritellyt henkilöt (maahanmuuttajat) että 5 §:n 5 kohdassa määritellyt henkilöt (kotoutuja-asiakkaat). Kuitenkin KEHA-keskuksen lausunnossaan esittämän huomion mukaan maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelma voi mennä umpeen ennen kielitaidon päättötestaukseen pääsemistä pitkien jonojen vuoksi. Palveluntuottajan tiedonsaantioikeuden turvaamiseksi ehdotettuun 94 §:ään on näin ollen esityksen valmistelussa lisätty kotoutuja-asiakkaan lisäksi maahanmuuttaja. Pääasiassa henkilöt olisivat kuitenkin kotoutumislain mukaisia kotoutuja-asiakkaita eli maahanmuuttajia, joilla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma. Lisäksi tiedonsaantioikeuden on tarkoitus koskea sellaisia maahanmuuttajia, joille on kuitenkin aiemmin laadittu kotoutumissuunnitelma. Tämän vuoksi ehdotetussa 94 §:ssä on työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä tarkoituksenmukaista viitata sekä kotoutuja-asiakkaisiin että maahanmuuttajiin.

Ehdotetun 94 §:n osalta työ- ja elinkeinoministeriö kuitenkin esittää oikeusministeriön lausunnon perusteella valiokunnan harkittavaksi, että pykälään lisättäisiin uusi kohta, joka koskisi kielitaidon päättötestauksen tulosta koskevia tietoja, esimerkiksi seuraavasti:

94 §

Palveluntuottajan kotoutumista edistävien palveluiden tuottamiseen liittyvä tiedonsaantioikeus

Edellä 2 luvussa tarkoitettuja palveluita tuottavalla julkisella tai yksityisellä oppilaitoksella tai muulla palveluntuottajalla, jonka asiakkaaksi maahanmuuttaja tai kotoutuja-asiakas ohjataan, on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kunnalta, työvoimaviranomaiselta, Opetushallitukselta, Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskukselta ja edeltäviltä palveluntuottajilta 2 luvussa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi seuraavat maahanmuuttajaa tai kotoutuja-asiakasta, hänen kotoutumissuunnitelmaansa ja palvelutarvettaan koskevat tiedot:
1) nimet;
2) syntymäaika ja -paikka;
3) henkilötunnus;
4) äidinkieli;
5) asiointikieli;
6) kansalaisuus tai kansalaisuudettomuus ja kansallisuus;
7) koti- ja asuinpaikka;
8) yhteystiedot;
9) virkailijan nimi;
10) kotoutumissuunnitelman laatimispäivä ja voimassaolo;
11) merkitty koulutussuositus ja muut osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa esiin tulleet koulutukseen liittyvät kartoitukset;
12) kielitaidon lähtötason testauksen tulos;
12 a) kielitaidon päättötestauksen tulosta koskevat tiedot;
13) aiemmin suoritettu koulutus tai tutkinto;
14) aiempi ammatti tai työkokemus;
15) asiakkaan tavoiteammatti;
16) mahdollisen aiemman kotoutumista edistävän koulutuksen tai opintojen opintosuunnitelma ja arvio sen toteutumisesta;
17) mahdollisessa aiemmassa kotoutumista edistävässä koulutuksessa tai opinnoissa sovitut toimenpiteet ja tavoitteet jatkosta; ja
18) muut kuin 1–17 kohdassa tarkoitetut opetukseen tai palveluun osallistumisen kannalta välttämättömät tiedot.

Ahvenanmaan viranomaisia koskevat tiedonsaantioikeudet

Ahvenanmaan maakunnan hallitus totesi lausunnossaan, että sen työ- ja elinkeinoministeriölle 3.7.2025 antamat ehdotettuja lainmuutoksia koskevat kommentit on esityksessä huomioitu. Lausunnon mukaan esityksestä on poistettu ne osat, joissa säädettiin itsehallintoviranomaisen velvoitteista ja salassapidon rikkovista perusteista, mikä on linjassa Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) kanssa. Toisaalta oikeusministeriö totesi lausunnossaan, että ehdotetut muutokset Ahvenanmaan maakunnan viranomaisia koskeviin tiedonsaantioikeuksiin vaikuttavat perusteettomilta, sillä kuntaan ohjaamisen on arvioitu sisältyvän valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Valmistelussa Ahvenanmaan maakunnan viranomaisia ja kuntia koskevista tiedonsaantioikeuksista on käyty keskustelua Ahvenanmaan maakunnan hallituksen virkamiesten kanssa. Ahvenanmaan maakunnan hallitus toi myös lausunnossaan esiin, että maakunnan hallituksella on Ahvenanmaan itsehallintolain mukaan lainsäädäntövalta muun muassa asioissa, jotka koskevat maakunnan hallitusta ja sen alaisia viranomai-

sia ja laitoksia, kuntien hallintoa, terveyden- ja sairaanhoitoa, sosiaalihuoltoa sekä työllisyyden edistämistä. Valtakunnalla on itsehallintolain mukaan lainsäädäntövalta sen sijaan asioissa, jotka koskevat muun muassa valtion viranomaisten järjestysmuotoa ja toimintaa, ulkomaalaislainsäädäntöä sekä oikeutta oleskella maassa, valita asuinpaikkansa ja liikkua paikkakunnalta toiselle.

Kuntaan ohjaamisen arvioidaan kyllä edelleen sisältyvän valtakunnan lainsäädäntövaltaan. Tästä huolimatta työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että Ahvenanmaan maakunnan viranomaisia tai maakunnan kuntia ei voida valtakunnan lailla velvoittaa luovuttamaan tietoja valtion viranomaisille. Asiasta pyydettiin valmistelun aikana näkemystä myös oikeusministeriön Ahvenanmaa-yhdyshenkilöltä, jonka kanta oli asiassa sama kuin Ahvenanmaan maakunnan hallituksen. Myös perustuslakivaliokunnan käytäntö tukee työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksestä valmistelussa omaksuttua kantaa valtakunnan ja maakunnan välisestä lainsäädäntövallan jaosta (PeVL 46/2010 vp, s. 3, PeVL 55/2024 vp, s. 4 sekä PeVL 2/2018 vp, s. 9). Valmistelussa päädyttiin näin ollen siihen, että kotoutumislaista tulisi poistaa Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat asiat eli Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten ja maakunnan kuntien velvoitteet luovuttaa tietoja valtion viranomaisille. On lisäksi keskeistä huomioida, että Ahvenanmaan maakunnan hallitus on lausunnossaan todennut ryhtyneensä uudistamaan asiaankuuluvaa lainsäädäntöä tietojen luovuttamista valtion viranomaisille koskevan oikeusperustan tarpeen tyydyttämiseksi.

Muut tekniset muutostarpeet

Opetus- ja kulttuuriministeriö kannatti lausunnossaan erityiskustannusten korvauksia koskevassa pykälässä olevan pykäläviittauksen päivittämistä niin, että se vastaisi muuttunutta perusopetuslakia (628/1998). Opetus- ja kulttuuriministeriö kannatti myös sitä, että kyseisten korvausten hakemisen jatkuvuus on huomioitu esityksen voimaantulosäännöksessä. Myös sivistysvaliokunta piti lausunnossaan erityiskustannusten korvauksiin liittyviä esityksiä perusteltuina. Lisäksi Ahvenanmaan maakunnan hallitus totesi lausunnossaan kannattavansa 59 §:ään ehdotettua selvennystä.

Paula Karjalainen
Neuvotteleva virkamies

Anna Kettunen
Erityisasiantuntija